

Debreceni Nap

Dózsa László 1942-2023

December 18, 2023

Nyolcvanegy éves korában, méltósággal viselt betegség után hétfőn hajnalban elhunyt Dózsa László színész, rendező – tudatta az MTI-vel a család hétfőn.

Dózsa Lászlót Újpest Önkormányzata saját halottjának tekinti – írta Facebook-oldalán Déri Tibor, a IV. kerület polgármestere, aki felidézte azt is, hogy Dózsa László az Újpest Színház korábbi művészeti vezetője és főrendezője, az Újpestért Díj és a Budapest díszpolgára cím birtokosa is volt.

Dózsa László 1942-ben született Budapesten. Saját bevallása szerint gyermekkorában súlyosan megsebesült az 1956-os forradalomban. Rózsahegy Kálmán színiiskolájában tanult, majd 1967-ben elvégezte a színművészeti főiskolát is. Előbb Debrecenben, majd 1970 és 1980 között a

Madách Színházban játszott. Ezután két évadot a Népszínházban töltött, majd 1991-ig a Nemzeti Színház tagja volt, majd ismét a Madách Színházban játszott. Több filmben is szerepelt.

2005-ben 1956-os emlékéremmel tüntették ki, 2011-ben érdemes művész címet kapott. 2016-ban Budapest díszpolgára, 2019-ben kiváló művész lett. 2006-ban jelent meg A rivaldától a vérpadig és utána című könyve.

Dózsa László helyett Pruck Pál

Elmondása szerint 14 évesen a Lehel téri piacon keveredett bele a szabadságharcba, 1956. november 5-én elfogták és a Szövetség utca és az akkor a Rákóczi utca sarkán lévő Rákóczi (később Tisza) mozi falánál elfogott társaival együtt kivégző osztag elé állították. Elmondása szerint egy golyó szétvágta a nyakát és társai holtteste közé zuhant. A szovjet kivégzőosztag tagjai a biztonság kedvéért tojásgránátokat dobáltak a holttestekre, amelynek repeszai eltalálták és két szilánk a tarkójába fúródott. A csoport minden tagja meghalt, kivéve ő.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója tiszteletére egy Nagy Lajos király úti tűzfalon megjelent egy falfestményen egy 15 év körüli fegyveres fiút ábrázoló kép. A falfestményen Dózsa László nevét tüntették fel. Az RTL Híradó egyik nézője, Szakács János [vitatni kezdte a képen feltüntetett név helyességét](#). Állítása szerint ugyanis a képen látható fiú neve valójában Pruck Pál (1942–2000), amit a korabeli Life magazinban megjelent fotó képaláírása is alátámaszt.

Eörsi László, az 1956-os események kutatója egy interjúban számos ponton megkérdőjelezte Dózsa 1956-os történetét. Elmondása szerint a Dózsa László által említett tömeges kivégzésre semmilyen forrás (levéltári adat, szemtanú) nincs, noha az Dózsa elmondása szerint a város közepén történt. Valószínűtlennek tartja a Dózsa elmondásában szereplő történetet, miszerint kiskatonák és tisztek adtak volna kiképzést gyerekeknek, illetve a Dózsa történetében felbukkanó és 1956-ban igen ritka Kalasnyikov-gépkarabélyt is. Elmondása szerint nincs a nyilvántartásokban a Dózsa által barátjaként említett és állítása szerint az utcán kivégzett Klein Róbert nevű személy sem. **Eörsi** elmondása szerint nem léteztek a Dózsa által említett, Divatcsarnok elleni és csepeli légitámadások sem. A történész számos további ponton kérdőjelezi meg a gyermek Dózsa történetét és utal arra, hogy az akkor 14 éves Dózsa 1956-os szerepére semmi sem utal az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában sem.

Baranyi László színművész igazolta, hogy az 1956-os harcok során találkozott Dózsa Lászlóval, Jobbágyi Gábor jogász, jogtörténész pedig **Eörsi László** támadó nyilatkozatban kijelentette: „Biztosan tudom mondani, hogy Dózsa László hiteles személy, a kezében van egy olyan dokumentum, amely azt igazolja, hogy meghalt és eltemették”. Ugyanakkor **Eörsi László** legtöbb állításával szemben érveket nem hozott fel.

Dózsa László „kegyeleti okokból” lemondott arról, hogy neve szerepeljen a plakáton.

Az eset elhúzódó, és jelentős politikai felhangokkal bíró vitát váltott ki az 1956-ot kutató történészek között, illetve jelentős sajtóvisszhangot kapott.

Pruck Pál lánya pert indított a Schmidt Mária vezette Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány ellen, kegyeleti jogának megsértése miatt. Az ügy során Pruck lányát, a Pruckot igazoló szakértőket, és magát Pruck Pált is becsmérlő támadások érték a közalapítvány részéről, majd 2018. május 31-én a Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy a Terror Háza megsértette a néhai Pruck Pál hozzátartozóinak kegyelethez való jogát, miután az

eljárás során történt vizsgálatok alapján igazoltnak látta, hogy a képen valóban Pruck Pál látható, ezzel egyúttal bocsánatkérés mellett kötelezték az alperest a név kijavítására is.

A tűzfalon látható képet ezután javítás helyett [egyszerűen lefestették](#), noha még több hónapig érvényben volt a területfoglalási engedély a kép számára. Az eset után a falra a kezében festőhengerekkel ábrázolt Schmidt Mária kép került, „Éljen a magyar, éljen a haza!” feliratokkal. A közalapítvány más felületein is eltüntették Pruck képét, szót sem ejtve a valótlanágokról.